

Seletuskiri
haridus- ja teadusministri 17. juuli 2015. a käskkirja nr 307 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ elluviimiseks“ muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Käskkirja eelnõuga muudetakse haridus- ja teadusministri 17. juuli 2015. a käskkirja nr 307 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ elluviimiseks“ (edaspidi ka *TAT*)

Käskkirja alusel viiakse ellu „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014-2020“ prioriteetse suuna nr 1 „ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ meetme 1.3 „Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ eesmärgid ja Eesti elukestva õppe strateegia (edaspidi EÖS) strateegilise eesmärgi 1 (muutunud õpikäsitlus) ja 4 (digipööre elukestvas õppes) eesmärgid.

01.08.2020. a loodi SA Innove, SA Archimedese, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutuse ning Eesti Noorsootöö Keskuse teenuste põhjal Haridus- ja Noorteamet (edaspidi ka *Harno*). Harno loomine võimaldab kasvatada sidusust ministeeriumi vastutusvaldkondade vahel ning muuta tööjaotus selgemaks ja loogilisemaks, vähendada dubleerimist ning hoida kokku kulusid. Sellest tulenevalt liikus ka toetuste rakendamine ministeeriumist Harnosse. Antud käskkirja alusel tehtavad tegevused ei muutu, kuid varasemalt partnerite rolli täitnud eelnimetatud asutuste poolt tehtavaid tegevusi jätkatakse koos varasemalt Haridus- ja Teadusministeeriumi (edaspidi ka *HTM*) poolt tehtud tegevusega elluviija nime all Harnos. HTM jätkab osalemist nüüd partnerina. Seega 1. augustist 2020. aastal vahetusid sisuliselt elluviija ja partnerite rollid. Käskkirja muutmise eesmärk on määratleda selgemalt muutunud rollid tegevuste tegemisel ning elluviija ja partneri vahelised tegevused.

Käskkirja ja seletuskirja eelnõu koostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduskorralduse osakonna juhataja Ingar Dubolazov (7350189, ingar.dubolazov@hm.ee), alus- ja põhihariduse osakonna peaekspert Kaisa Musting (735 0202, kaisa.musting@hm.ee), õigusosakonna õigusnõunik Kadi Mölder (735 0234, kadi.molder@hm.ee), eelarve- ja finantsjuhtimise osakonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (735 0279, inge.oopkaup@hm.ee), eelarve- ja finantsjuhtimise osakonna asejuhataja Kristjan Sahtel (735 4064, kristjan.sahtel@hm.ee) ja keskhariduse osakonna peaekspert Karin Ruul (735 0099, karin.ruul@hm.ee)

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Käskkirja eelnõu lisas 1 tehakse alljärgnevad muudatused:

- punkti 1** lisatakse selguse huvides meetme tegevuse „Uuendusliku e-õppevara arendamine üld- ja kutsehariduses. E-hindamisvahendite arendustegevus ja kasutuselevõtt. Uuenduslike õppevaralahenduste soetamine ja ühiskasutuse korraldamine“ nimetus.
- punktis 4** lisatakse tegevuse partneriks Haridus- ja Teadusministeerium. Muudatuse vajalikkus on tingitud järgmistest asjaoludest:
 - Haridus- ja Teadusministeeriumi roll partnerina on tagada digiõpikute hankelepingu „Digiõppematerjalide litsentside kättesaadavaks tegemine põhikooliõpilastele“ täitmine ja teenuse kvaliteedi tagamine pidades järelevalvet lepingu täitjate (Star

Cloud OÜ ja Fox Solutions OÜ) üle läbi aruandluse (sisaldab teenuse sisulist ülevaadet ja kasutusaktiivsust) ja kvartaalsete kohtumiste. Kuna vastavate lepingute osapoolt on HTM, siis on partnerina jätkamine kriitilise tähtsusega, et tagada kokku lepitud kohustuste jätkumine.

- b) Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt on õppekirjanduse väljaandjad kohustatud alates 2015. a maist ilmuvad õpikud tegema ka digitaalselt kättesaadavaks. Haridus- ja Teadusministeerium planeeris toetuse andmise tingimusi kehtestades õppevara valdkonnas arendustegevused selliselt, et see ei dubleeriks erasektori tegevust eelistades ennekõike uuenduslike õppevaralahenduste loomist. Täna on teada, et kehtivates tingimustes ja keskkonnas ei suuda erasektor parimaid võimalikke lahendusi koolidele pakkuda ning ka koolide valmisolek neid lahendusi traditsioonilise paberõpiku kõrval vastu võtta on vähenenud. HTM on välja töötanud toetusmeetme põhikoolidele, et soodustada digitaalse õppekirjanduse jätkusuutlikku arendustegevust ning ka selle kasutamist koolides. Pilootegevuse ellukutsumine digitaalse õppekirjanduse litsentsitoetusena koolidele eeldab vähemalt 3 õppeaasta pikkust tegevusperioodi. Partnerina jätkamine tagab võetud kohustuse täitmise.
- c) Haridus- ja Teadusministeeriumi roll partnerina on ka koostöös Eesti Keele Instituudiga arendada ja täiendada Sõnaveebi.
3. **punktidega 5.1-5.3** kustutatakse juhtnõukogu loomise põhimõtted ja tegevused. Kuna TATiga seotud ainult Harno (elluvija) ja HTM (rakendusasutus, partner) ning tegevused hakkavad lõppema, siis asjaajamise lihtsustamiseks juhtnõukogu kokku ei kutsuta. TATi igaaastased tegevuskavad ja eelarved koostavad HTM ja Harno koostöös. Samuti on elluviijal võimalus teha ettepanekuid TATi muutmiseks.
4. **punkti 8.1.2** lõppu lisatakse Haridus- ja Teadusministeeriumi roll partnerina ja kirjeldatakse tegevused, millesse panustab (täpsemad selgitused käesoleva peatüki punktis 2).
5. **punktis 12** kehtestatakse uus tegevuse eelarve ja kirjeldatakse eelarvejaotus abikõlblikkuse perioodi lõpuni.

Meetme „Kaasaegse ning uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ tegevuse „Uuendusliku e-õppevara arendamine üld- ja kutsehariduses. E-hindamisvahendite arendustegevus ja kasutuselevõtt. Uuenduslike õppevaralahenduste soetamine ja ühiskasutuse korraldamine“ eelarve on vastavalt Vabariigi Valitsuse 19. novembri 2020 korraldusele „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse meetmete nimekirja“ 39 946 500 EURi. Tegevuse raames on kehtestatud kolm toetuse andmise tingimust järgmise eelarve jaotusega:

Toetuse andmise tingimuse nimetus	Eelarve (EUR)
Kaasaegse ja uuendusliku õppevara ühiskasutuskorralduse toetamine (Klass +)	6 925 938,32

Mitmekesine ja kvaliteetne haridus digitaalse õppevaraga (Nutikas õppimine)	3 888 766,68
Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt	29 131 795,00
Kokku:	39 946 500,00

Käesoleva TATi eelarve suureneb 1 750 000 EURi võrra planeerimata eelarve vahendite arvelt. TATi eelarve on suurendatud 2020. aastale järgnevale perioodile planeeritud tegevuste elluviimiseks.

Kuni 31.07.2020 oli TATi elluviija Haridus- ja Teadusministeerium. Partnerid olid SA Innove ja HITSA. Alates 01.08.2020 on lisaks senistele sisutegevustele Harnol ka elluviija ülesanded.

Toetatavas tegevuses 8.1 partnerite kulude vähenemine on tingitud tegevuse teostaja muutumisest partneritest (HITSA; Innove) elluviijaks (Harno). Alates 01.08.2020 on elluviija Harno, kõik senise elluviija (HTM) juba tehtud ja väljamakstud kulud kajastuvad samuti elluviija eelarve veerus. Partneri eelarve veerus kajastub juba tehtud ja välja makstud kulud tegevuse lõpetanud partnerilt Tartu Ülikool ning alates 01.08.20 sätestatud partneri (HTM) eeldatavad kulud. HTM jätkab partnerina kahe lepingu osas. Kõik ülejäänud kohustused on üle antud uuele elluviijale.

Toetatavas tegevuses 8.1. on suurenenud otsene personalikulu, sest e-hindamises on märkimisväärne maht tegevuste teostamisel ja testide arendamisel Harno töötajatel. Iga ainevaldkonna ühe kooliastme e-testi arendusse (kokku 4 kooliastet) panustab Harno testispetsialist keskmiselt 0,2 koormusega. 2015. aastal kogu tegevuste eelarve planeerimisel puudus vastav teadmine ja kogemus ning antud kuludega ei osatud arvestada.. Personalikulu tõus tuleneb projektijuhtimise kulu vähenemisest ning e-hindamises sisseostetava teenuse väikses mahus asendumisest tööjõukuluga.

Varasema (kuni 31.07.20) elluviija (HTM) projektijuht on töö lõpetanud, tegevused on üle antud Haridus- ja Noorteameti projektijuhile. Sellest tulenevalt on kulud vähenenud, lisaks oli algselt prognoositud suuremat eelarve vajadust.

			kuni 30.07.2020		Uus eelarve		muutus	
TULEMUS	VÄLJUND	TEGEVUSED ja kindlaksmääratud kulukohad	Abikõlblike kulude/ toetatavate tegevuste eelarve kokku	sh partnerite kulud ja toetatavad tegevused	Abikõlblike kulude/ toetatavate tegevuste eelarve kokku	sh partnerite kulud ja toetatavad tegevused	Abikõlblike kulude/ toetatavate tegevuste eelarve kokku	sh partnerite kulud ja toetatavad tegevused
8. klassi õpilaste osakaal, kes õpivad koolides, kus õpetajad kasutavad ESF-i toel arendatud IKT lahendusi vähemalt 25% tundidest	Väljund 1: Valdkondade arv, milles on välja töötatud uuenduslik õppevara	7.1. Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine, soetamine ning juurutamine.	26 721 795	7 939 400	28 621 795	3 037 874	1 900 000	-4 901 526
		sh <i>Otsene personalikulu</i>	3 800 000	3 372 380	4 247 000	244 634	447 000	-3 127 746
		sh <i>Muud kulud (kauba/teenuse ost)</i>	22 921 795	4 567 020	24 374 795	2 793 240	1 453 000	-1 773 780
	Väljund 2: Läbiviidud ürituste arv	7.2. Teadlikkuse tõstmine digikultuuri õppeprotsessi integreerimise võimalustest ja vajadustest	130 000	0	130 000	0	0	0

	<i>sh</i>	<i>Muud kulud (kauba/teenuse ost)</i>	130 000	0	130 000	0	0	0
Horisontaalsed tegevused		<i>Projektijuhtimise kulu</i>	530 000	0	380 000	0	-150 000	0
Sh kaudsed kulud ühtse määra alusel			649 500	505 857	694 050		49 200	
KOKKU			27 381 795	7 939 400	29 131 795	3 037 874	1 750 000	0

6. Kustutatakse **punkt 14.4**, kuna see dubleerib ühendmääruse § 11 lõiget 3. Punktis 14.1 on kehtestatud, et toetuse maksmine toimub mh vastavalt ühendmääruse §-dele 11-15.
7. Korrigeeritakse **punktide 15-20** numeratsiooni ja viitamisi, kuna eelmises kinnitatud versioonis oli 15-ndaid punkte topelt.
8. **punkti 16.1.1** tõstetakse punkti 16.2 alampunktiks, kuna tegemist on täiendava kohustusega, ja lisaks täiendatakse sõnastust: „kinnitama järgmise eelarveaasta tegevuskava ja sellele vastava aastaelarve eelmise kalendriaasta 20. detsembriks, kooskõlastades selle eelnevalt Haridus-ja Teadusministeeriumiga“. Muudatus on vajalik, sest muutunud on elluviija. Harno peadirektor kinnitab aastase eelarve ja tegevuskava käskkirjaga, kui Haridus-ja Teadusministeerium on need kooskõlastanud.
9. jäetakse välja senine **punkt 16.2.1**. sõnastuses „esitama järgmis(t)e eelarveaasta(te) tegevuste detailse kirjelduse ja sellele vastava eelarve käesoleva käskkirja lisana. Muudatus on vajalik, kuna elluviijal puudub volitusnorm ministri käskkirja muutmiseks. Eelmine muudatus (punktis 8) sätestab elluviija tegevuskava kinnitamise.
10. täiendatakse **punkti 16.2.5** sõnastust „sõlmima partneriga lepingu, millega sätestatakse partnerile eelarve ja tegevuskava ning mõlema poole õigused ja kohustused. Haridus- ja Teadusministeeriumi kui partneri puhul lepingut ei sõlmita, eelarve ja tegevuskava on punktis 16.2.1 nimetatud dokumendis eristuvalt välja toodud.“. Muudatus on vajalik selleks, et vältida dubleerivate haldusaktide koostamist. HTMi kui partneri eelarve sisaldub aastaelarves ja tegevuskavas, mis on juba varasemalt partneriga kooskõlastatud .
11. Täiendatakse **punkti 17.1** aruande esitamise tähtaegadega. Seni viidatud lause, et need kinnitab rakendusüksus, ei ole korrektne ja tähtaegu RÜ ei kinnita.
12. **Punkti 17.4** ühtlustatakse ja asendatakse sõna „vähemalt“ sõnaga „kuni“. Uus sõnastus: Puuduste esinemisel vahearuanes annab rakendusüksus elluviijale **kuni** 10 tööpäeva puuduste kõrvaldamiseks ning rakendusüksus kinnitab aruande 5 tööpäeva jooksul peale puuduste kõrvaldamist.
13. Tunnistatakse kehtetuks **punkt 17.5**. sest topelt aruandlust ei koostata, esitatakse punktis 17.1 nimetatud vahearuanne.
14. Täpsustatakse punkti 20 sõnastust.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

4. Käskkirja kehtivus

Käskkiri hakkab kehtima peale selle allkirjastamist. Käskkirja muudatusi rakendatakse tagasiulatuvalt 1. augustist 2020. a, et tagada tegevuste järjepidevus.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitati EISis kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Kultuuriministeeriumile, Siseministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja Riigi Tugiteenuste Keskusele ning arvamuse avaldamiseks Haridus- ja Noorteametile. Eelnõu kooskõlastasid Rahandusministeerium, Kultuuriministeerium, Siseministeerium ja Riigi Tugiteenuste keskus.

Ruth Opmann
keskhariduse osakonna juhataja